

Postbus 68 | 1970 AB IJmuiden

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Directie Natuur
T.a.v. Jip van Peijpe
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Auteur(s): H. van Overzee, J. Schotanus, D. van Wijk

Kennisvraag

In de grote wateren van de Zuidwestelijke Delta (ZWD) vinden verschillende vormen van beroepvisserijen plaats (Schotanus et al., 2022). Uit Schotanus et al. (2022) kwam naar voren dat de gegevens over de vergunde visserijactiviteiten, die in logboeken bijgehouden dienen te worden, vaak onvolledig zijn. Sinds de ingang van een nieuwe gegevensleveringsovereenkomst (GLO) tussen de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en Wageningen Marine Research (WMR), Centrum voor Visserij Onderzoek (CVO), Wageningen Economic Research (WEcR) & Centrum voor Economische Informatievoorziening (CEI) is een volledig overzicht beschikbaar van de Nederlandse visserijgegevens. In deze brieffrapportage worden de meest recente beschikbare visserijgegevens uit de ZWD bijeengebracht.

Bijebrengen van visserijgegevens uit ZWD

Het studiegebied voor deze brieffrapportage omvat de wateren van de Westerschelde tot en met de Nieuwe Waterweg, waaronder de Oosterschelde, het Veerse Meer, het Grevelingenmeer, het Volkerak-Zoommeer en het Haringvliet (Annex 1: Figuur 1).

VISSTAT-database

Gegevens van de Nederlandse beroepvisserij, actief in de ZWD, zijn bijeengebracht middels de WMR VISSTAT-database, waarin de vangsten en visserijinspanning van de Nederlandse commerciële vloot staan opgeslagen. De gegevens in deze database worden door derden verzameld en onder voorwaarden aan het visserijonderzoek beschikbaar gesteld. Drie typen datasets zijn opgeslagen in de VISSTAT-database:

1. Mariene visserijdata
2. Aalvisserijdata
3. Zoetwatervisserijdata

De gegevens van Mariene en Aalvisserijdata worden in gestandaardiseerde vorm door de RVO maandelijks aan WMR beschikbaar gesteld en geïmporteerd in de VISSTAT-database. De gegevens van de zoetwatervisserijdata worden door het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) aan WMR beschikbaar gesteld en geïmporteerd in de VISSTAT-database.

DATUM
25 februari 2025

ONDERWERP
brieffrapportage

ONS KENMERK
2505304.HvO.mw

POSTADRES
Postbus 68
1970 AB IJmuiden

BEZOEKADRES
Haringkade 1
1976 CP IJmuiden

INTERNET
www.wur.nl/marine-research

KVK NUMMER
09098104

CONTACTPERSOON
H. van Overzee

TELEFOON
+31 (0)317 4 87185

E-MAIL
Harriet.vanoverzee@wur.nl

Wageningen Marine Research levert met kennis, onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en advies een wezenlijke bijdrage aan een duurzamer, zorgvuldiger beheer, gebruik en bescherming van de natuurlijke rijkdommen in zee-, kust- en zoetwatergebieden..

Wageningen Marine Research is onderdeel van Wageningen University & Research. Wageningen University & Research is het samenwerkingsverband tussen Wageningen University en Stichting Wageningen Research en heeft als missie: 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'

Om inzicht te krijgen in de data-integriteit zijn standaardprocedures ontwikkeld. Met de RVO en LVVN is een overeenkomst gesloten om de betrouwbaarheid van deze gegevens te waarborgen. Dit heeft geresulteerd in een WMR-protocol dat toegang tot de gegevens in de VISSTAT-database voor gebruikers regelt en bescherming van de gegevens waarborgt.

In de voorliggende rapportage is gebruikgemaakt van twee datasets uit de VISSTAT-database, namelijk de mariene visserijdata en aalvisserijdata.

Mariene visserijdata

De mariene visserijdata zijn beschikbaar per visreis, en betreffen:

- (i) elektronische logboekgegevens (afkomstig uit Visserij Informatie en Registratie Systeem – VIRIS), met vangst per soort, inspanningsgegevens¹, vangstlocatie (ICES-kwadrant) en gebruikt vistuig.
- (ii) activiteiten van de vloot afkomstig via satellietmonitoring (VMS)², met o.a. gegevens over de positie- en snelheid van schepen op een bepaald moment.
- (iii) afslaggegevens over de aanvoer in grootteklassen³.
- (iv) aanvoergegevens met vangst per soort, inspanningsgegevens¹, vangstlocatie (ICES-kwadrant) en gebruikt vistuig.

De vangst uit de logboekgegevens (i) kan doormiddel van een koppeling met de VMS gegevens (ii) verdeeld worden over de VMS posities.

V.w.b. de aanvoergegevens (iv): Gedurende 2022-2023 is een nieuwe GLO vastgesteld tussen de RVO en WMR, CVO, WEcR en CEI waardoor vanaf 2024 additionele gegevens, d.w.z. de aanvoergegevens, beschikbaar zijn gekomen. Tevens heeft de RVO deze gegevens met terugwerkende kracht voor de periode 2018-2023 aangeleverd.

Voor de kleinere schepen (d.w.z. < 12 meter) werden in de jaren voor 2018 registraties voornamelijk per post verstuurd naar RVO, vanaf circa 2018 vindt vangstregistratie plaats met het E-lite logboek (Bleijenberg, 2023). De gegevens van de E-lite logboeken worden in de aanvoergegevens opgeslagen.

Dataselectie

Schepen die in de ZWD vissen, zijn grotendeels kleinere schepen (d.w.z. <12 meter) die geen VMS aan boord hebben voor het registreren van vangstlocatie. Er is daarom enkel gewerkt met de logboek- en aanvoergegevens uit de mariene visserijdataset. De vangst- en inspanningsgegevens worden per ICES-kwadrant geregistreerd, vakken van ±30 x 30 zeemijl (0.5 breedtegraad x 1 lengtegraad), die de ZWD ruwweg dekken. Het ICES-kwadrant waar een groot deel van de Oosterschelde en het Grevelingenmeer in valt, bedekt ook een deel buiten de ZWD, namelijk de Noordzee, de Vlake van de Raan en de Voordelta. De gegevens afkomstig uit de vier ICES-kwadranten, 31F3, 31F4, 32F3 en 32F4 (Annex 1: Figuur 2) zijn voor de periode 2003-2023 geselecteerd. Het is belangrijk op te merken dat ICES-kwadranten soms meerdere visgebieden overlappen, waardoor gedetailleerde inschattingen per waterbekken moeilijk te maken zijn. Daarnaast is er geen logboekplicht voor vissers op binnenwateren zoals het Grevelingenmeer, het Veerse

---

¹ Uitgedrukt in dagen op zee.

² Visserijvaartuigen van 12 meter of langer zijn verplicht een Vessel Monitoring System (VMS) aan boord te hebben.

³ De afslaggegevens bevatten geen informatie over vangstlocatie.

Meer en het Haringvliet, wat betekent dat gegevens over deze gebieden kunnen ontbreken. Een uitzondering zijn de aalvangst, deze moeten ook in de binnenwateren gemeld worden. Dit gaat niet via een logboek, maar via een formulier op de website van RVO.

DATUM
25 februari 2025

ONS KENMERK
2505304.HvO.mw

PAGINA
3 van 17

Op basis van het geregistreerde tuigcode (Annex 2) is iedere visreis toegekend aan een visserijtype (Tabel 1). Voor de actieve visserijen zijn op basis van de logboekgegevens de visserijgegevens uit de ZWD in voorliggend briefrapportage in kaart gebracht. Voor de passieve visserijen, die voornamelijk uit kleinere schepen (d.w.z. < 12 meter) bestaan, zijn voor de periode 2003-2017 op basis van de logboekgegevens en voor de periode 2018-2023 op basis van de aanvoergegevens de visserijgegevens uit de ZWD in voorliggend briefrapportage in kaart gebracht.

Vanwege privacy worden in voorliggend briefrapportage enkel de visserijgegevens gepresenteerd die gebaseerd zijn op gegevens afkomstig van minimaal 3 schepen.

Aalvisserijdata

In 2010 is de vangstregistratie van de totale aal aanlandingen per week per visser opgezet door het Ministerie van LNVN. In 2012 is deze vangstregistratie, in samenwerking met de binnenvissers, uitgebreid met essentiële informatie over gebruikte vistuigen en inspanning.

De aalvisserijdata zijn beschikbaar per week en visser, en betreffen informatie over de aal aanlandingen, inspanningsgegevens (d.w.z. aantal gebruikte tuigen), vangstlocatie (d.w.z. vangstgebied, zie ook Annex 3) en gebruikt vistuig (Annex 2).

Sinds 2009 is er een gesloten periode van de aalvisserij, die loopt van 1 september t/m 30 november. In deze periode is het vissen met fuiken verboden, zowel in het binnenwater als in de kustwateren. Sinds 2024 is de gesloten periode van de aalvisserij met 3 maanden verlengd in het zoute water. Tevens is sinds 2011 de aalvisserij in alle grote rivieren verboden vanwege het hoge niveau aan dioxines en PCB's (April 2011).

Dataselectie

Voor de aalvisserijdata afkomstig uit de ZWD zijn de aal aanlandingen voor de periode 2010-2023 uit de volgende 16 vangstgebieden geselecteerd: Zeeuwse Eilanden, Goeree Overflakkee, Benedenrivieren en Haringvliet i.o., Grevelingenmeer, Veerse Meer, Westerschelde, Maasmond, Hoekse Waard, Zeeuws-Vlaanderen, Oosterschelde, Volkerak-Zoommeer, Nieuwe waterweg, Voorne en Putten, Zeegat van Goeree, Brouwershavense Gat, en Oosterschelde ten westen van de waterkering. Alle aal aanlandingen, onafhankelijk van het vistuig, zijn toegekend aan de aalvisserij (Tabel 1)

Tabel 1: Overzicht van de visserijtypen en bijbehorende tuigcodes in de mariene visserijdataset en de aal dataset

Visserijtype	Tuigcode*
Mariene visserijdataset	
Actieve visserij	
- Boomkor platvis**	TBB, PUL, SUM
- Boomkor garnaal**	TBB, TBS
- Bodemtrawls	OTB, PTB, OTT, QUA
- Zegen	SDN, SSC, PS, LNB
- Pelagische trawls	OTM, PTM
- Dreggen	HMD, DRB
Passieve visserij	
- Staandwant	GN, GNS, GND, GNC, GTR, GTN
- Handlijnen	LHP, LHM
- Fuiken, korven, kubben	FPO, FYK, FPN, FIX
Overige visserij	NK, NVT, MIS, OFG, AG, RG
Aal dataset	
Aalvisserij	ADG, AHW, ELE, HFK, PEU, PFK, PKB, SFK

* De betekenis van de tuigcodes staan weergegeven in Annex 2.

** Binnen de categorie boomkorvistuigen is een onderscheid gemaakt tussen garnalen- en platvisvisserij. Dit onderscheid is voornamelijk gebaseerd op de maaswijdte van de netten. Een maaswijdte kleiner dan 32 mm wordt geassocieerd met garnalenvisserij, terwijl een grotere maaswijdte duidt op de platvisvisserij. Na deze initiële selectie is de vangstsamenstelling per trip van de netten met een kleine maaswijdte geanalyseerd om te bevestigen dat het daadwerkelijk om garnalenvisserij ging. Dit werd vastgesteld wanneer meer dan de helft van de vangst uit garnalen bestond. De overige vistrisps werden vervolgens geclassificeerd onder de categorie boomkor platvisvisserij.

Resultaten

Mariene visserijdata

De beroepsvisserij maakt gebruik van een tal van visserijen – zowel passief als actief – in de ZWD. Hierbij moet gemeld worden dat de geselecteerde ICES-kwadranten voor de ZWD ook een deel buiten de ZWD dekt. Dit zal tot op zekere hoogte een vertekend beeld geven. Het aantal visreizen verschilt tussen de visserijen en over de jaren (Annex 1: Figuur 3). De boomkorvisserij (gericht op platvis en garnalen) heeft door de jaren heen het meest aantal visreizen uitgevoerd. De geleverde inspanning uitgedrukt in dagen op zee van de verschillende visserijen verschilt eveneens tussen de visserijen (Annex 1: Figuur 4). De boomkorvisserij, waar visreizen respectievelijk 5 en 1-5 dagen duren, laten over het algemeen ook de hoogste inspanning zien. De Nederlandse aanvoer afkomstig uit de ZWD verschilt tussen de verschillende visserijen en over de jaren (Annex 1: Figuur 5).

Aalvisserijdata

De aalvisserij in de overgangswateren maakt voornamelijk gebruik van grote fuiken en hokfuiken. Sinds 2015 is een daling in het aantal visweken zichtbaar (Annex 1: Figuur 6). De geleverde inspanning uitgedrukt in aantallen vistuigen varieert over de jaren (Annex 1: Figuur 6). De Nederlandse aanvoer van aal afkomstig uit de overgangswateren varieert over de jaren (Annex 1: Figuur 7) en ook tussen de vangstlocaties.

Conclusies

Dit briefrapport vormt een aanvulling op de quickscan "Visserij en ecologische effecten in de wateren van de Zuidwestelijke Delta" (Schotanus et al., 2022), waaruit naar voren kwam dat visserijgegevens in datasystemen vaak onvolledig of niet beschikbaar waren. Na de vaststelling van de nieuwe gegevensleveringsovereenkomst (GLO) zijn vanaf 2024 additionele gegevens beschikbaar. Tevens zijn deze gegevens met terugwerkende kracht voor de periode 2018-2023 aangeleverd. Hiermee is de door Schotanus et al. (2022) geconstateerde onvolledigheid van de visserijgegevens in de ZWD voor zo ver mogelijk opgelost.

Met deze briefrapportage is een belangrijk kennishiaat aangepakt, namelijk het ontbreken van visserijgegevens in de bestaande databases. Door de aanvullende gegevenslevering wordt niet alleen de volledigheid van de visserijregistraties verbeterd, maar wordt ook voorkomen dat deze lacune zich in de toekomst opnieuw voordoet. Dit draagt bij aan een solide basis voor verder onderzoek naar de mogelijke ecologische effecten van visserij in de ZWD.

Tegelijkertijd blijven er kennishiaten bestaan. Vissers in binnenwateren, zoals het Grevelingenmeer, het Veerse Meer en het Haringvliet, hebben geen logboekplicht, waardoor de visserij-inspanningen en vangsten in deze wateren slechts beperkt worden geregistreerd. Een uitzondering zijn de aalvangsten, deze moeten ook in de binnenwateren gemeld worden. Dit gaat niet via een logboek, maar via een formulier op de website van RVO. Daarnaast worden de beschikbare gegevens per ICES-kwadrant verzameld in plaats van per individueel waterbekken. Dit kan een vertekend beeld geven, omdat de waterbekkens in de ZWD sterk van elkaar verschillen in termen van milieuomstandigheden en visserijactiviteiten. Hierdoor blijft het lastig om gedetailleerde uitspraken te doen over de ecologische effecten van visserij op specifieke locaties binnen de ZWD.

De nieuwe GLO moet in de toekomst voorkomen dat er in de toekomst opnieuw visserijgegevens missen. Daarnaast heeft LVVN in de Kennisdesk-aanvraag gevraagd hoe de visserijgegevens uit de ZWD in voorliggend briefrapportage op een duurzame manier verwerkt kunnen worden. Naar aanleiding hiervan is het product van een jaarlijkse rapportage van de VISSTAT gegevens opgenomen in het 2025 WOT-visserij werkplan. In overleg met LVVN moet afgestemd worden welke type gegevens, in welke resolutie (bijv. per ICES vak of gebied) in deze jaarlijkse rapportage gepresenteerd zullen worden.

Referenties

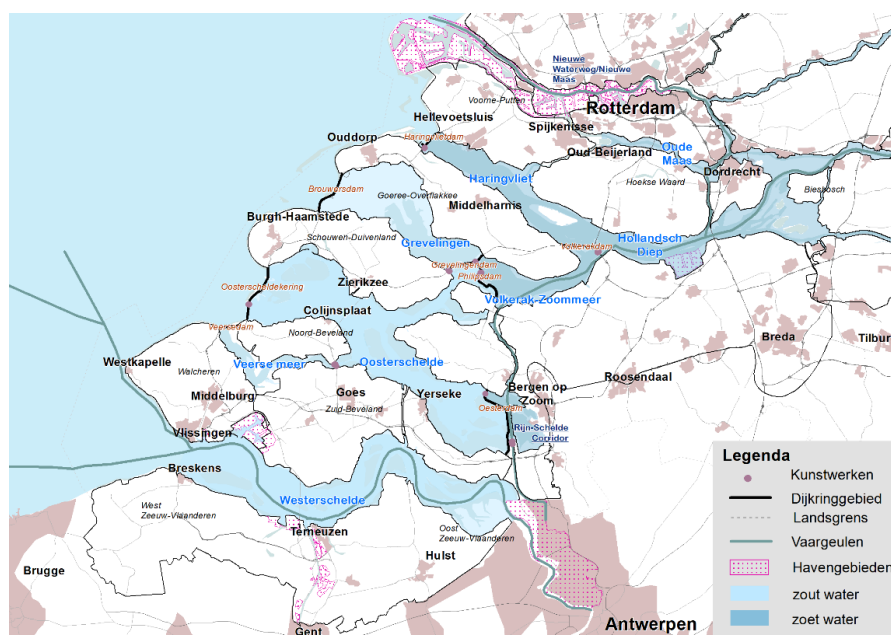
Bleijenberg, J., 2023. Samenvatting databronnen kreeften Oosterschelde. Inventarisatie bestaande bronnen en beoordeling van hun geschiktheid voor het maken van een bestandsschatting. Wageningen Marine Research rapport C025/23.

Schotanus, J., X. Verschuur, I. Tulp & M. Tangelder, 2022. Visserij en ecologische effecten in de Zuidwestelijke Deltawateren. Een quickscan naar verschillende vormen van visserij en schelpdierkweek in de Zuidwestelijke delta en de bestaande kennis over ecologische effecten. Wageningen Marine Research rapport C089/22.

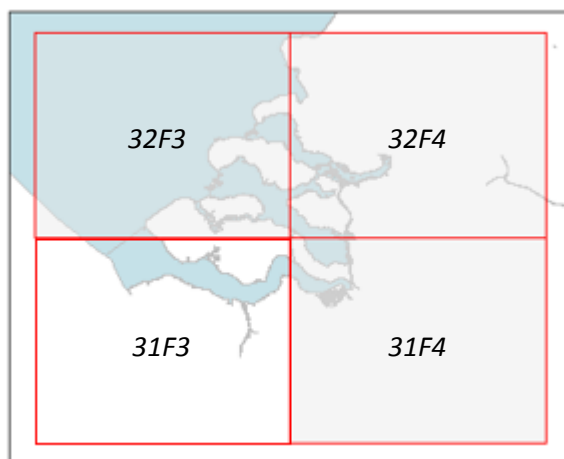
Kwaliteitsborging

Wageningen Marine Research beschikt over een ISO 9001:2015 gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem. De organisatie is gecertificeerd sinds 27 februari 2001. De certificering is uitgevoerd door DNV.

Annex 1 – Figuren

Figuur 1: Overzicht van het studiegebied met Westerschelde, Oosterschelde, het Veerse Meer, het Grevelingenmeer, het Volkerak-Zoommeer, het Haringvliet en de Nieuwe Waterweg. (bron: RWS).

Figuur 2: Vier ICES-kwadranten waarover de ZWD verspreid is.

Figuur 3a: Aantal visreizen mariene visserij voor de **actieve visserij** per visserijtype en jaar in de ICES-kwadranten 31F3, 31F4, 32F3, 32F4 die ruwweg de ZWD dekken. (Gegevens afkomstig uit de mariene visserijdataset opgeslagen in de VISSTAT-database – gegevens afkomstig uit de logboekgegevens). * Het aantal trips (> 0 trips) wordt voor deze jaren vanwege privacy niet gepresenteerd omdat het aantal trips afkomstig is van < 3 schepen.

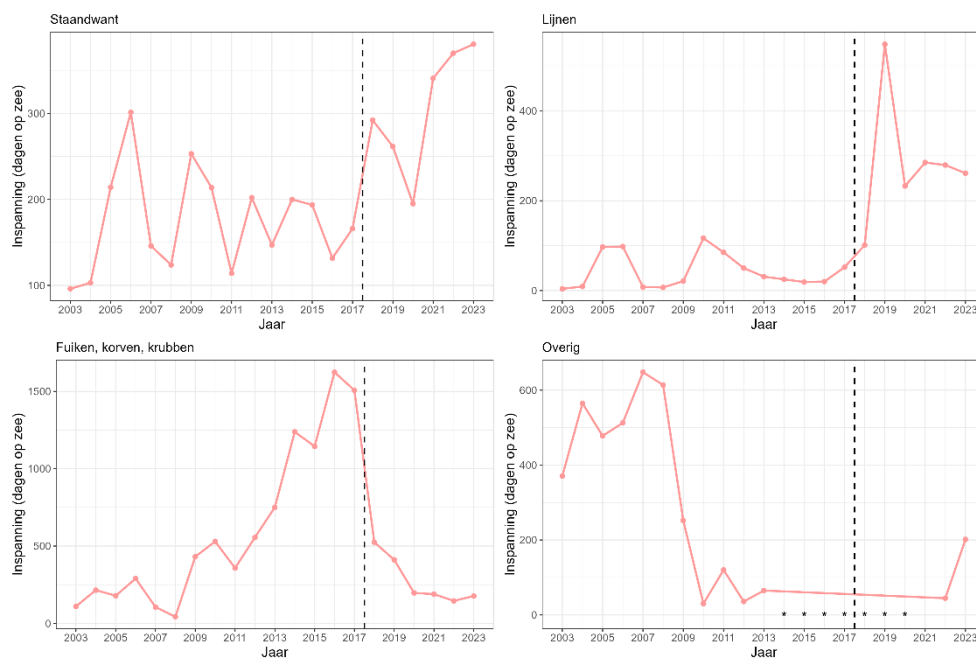

Figuur 3b: Aantal visreizen mariene visserij voor de **passieve visserij** per visserijtype en jaar in de ICES-kwadranten 31F3, 31F4, 32F3, 32F4 die ruwweg de ZWD dekken. (Gegevens afkomstig uit de mariene visserijdataset opgeslagen in de VISSTAT-database – stippellijn geeft overstap naar andere dataset aan: voor de periode 2003-2017 zijn de gegevens afkomstig uit de logboekgegevens en voor de periode 2018-2023 zijn de gegevens afkomstig uit de aanvoergegevens). * Het aantal trips (> 0 trips) wordt voor deze jaren vanwege privacy niet gepresenteerd omdat het aantal trips afkomstig is van < 3 schepen.

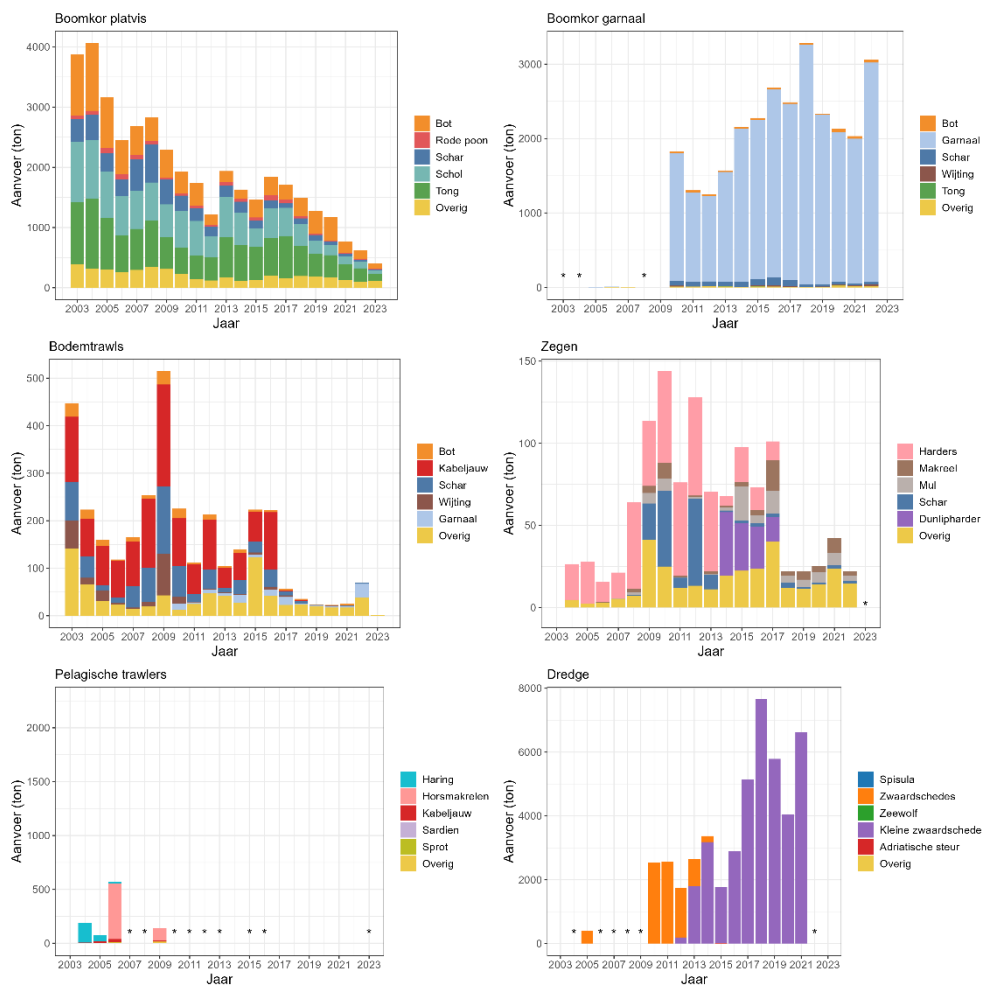

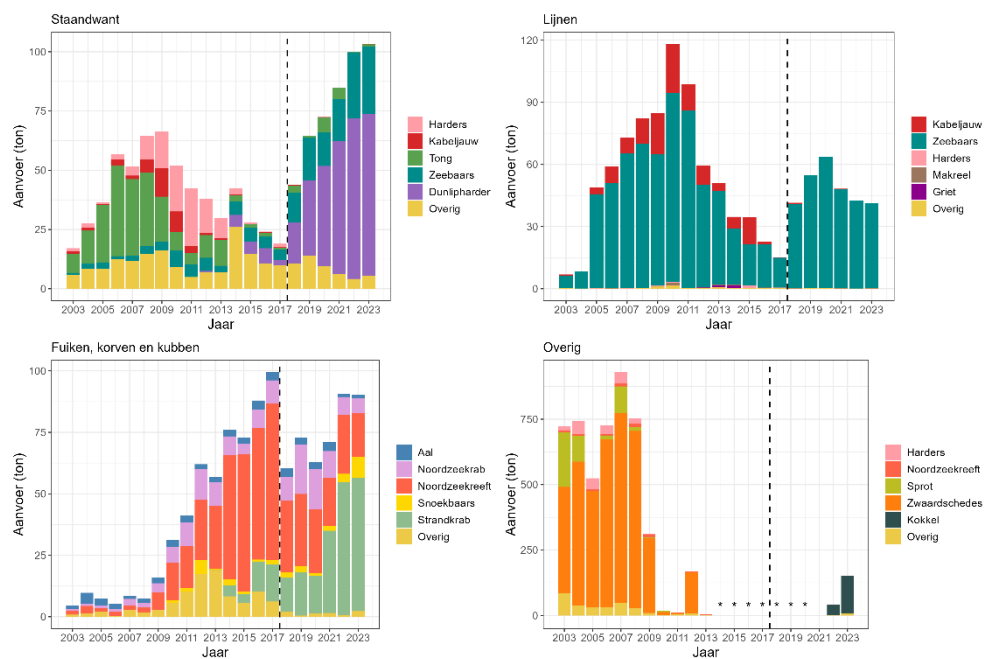
Figuur 4a: Inspanning (uitgedrukt in dagen op zee) mariene visserij voor de **actieve visserij** per visserijtype en jaar in de ICES-kwadranten 31F3, 31F4, 32F3, 32F4 die ruwweg de ZWD dekken. (Gegevens afkomstig uit de mariene visserijdataset opgeslagen in de VISSTAT-database – gegevens afkomstig uit de logboekgegevens). * De inspanning (> 0 dagen op zee) wordt voor deze jaren vanwege privacy niet gepresenteerd omdat de inspanning afkomstig is van < 3 schepen.

Figuur 4b: Inspanning (uitgedrukt in dagen op zee) mariene visserij voor de **passieve visserij** per visserijtype en jaar in de ICES-kwadranten 31F3, 31F4, 32F3, 32F4 die ruwweg de ZWD dekken. (Gegevens afkomstig uit de mariene visserijdataset opgeslagen in de VISSTAT-database – stippellijn geeft overstap naar andere dataset aan: voor de periode 2003-2017 zijn de gegevens afkomstig uit de logboekgegevens en voor de periode 2018-2023 zijn de gegevens afkomstig uit de aanvoergegevens). * De inspanning (> 0 dagen op zee) wordt voor deze jaren vanwege privacy niet gepresenteerd omdat de inspanning afkomstig is van < 3 schepen.

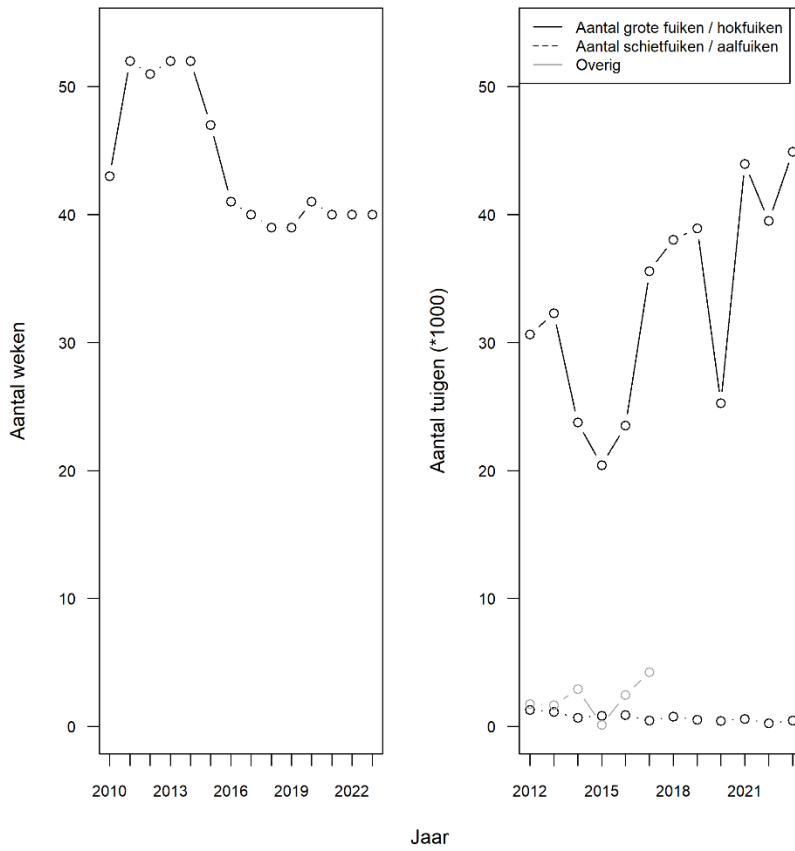

Figuur 5a: Nederlandse aanvoer (in ton) voor de **actieve visserij** per visserijtype voor de periode 2003-2023 afkomstig uit de ICES-kwadranten 31F3, 31F4, 32F3, 32F4 die ruwweg de ZWD dekken. (Gegevens afkomstig uit de mariene visserijdataset opgeslagen in de VISSTAT-database – gegevens afkomstig uit de logboekgegevens). * De aanvoer (> 0 ton) wordt voor deze jaren vanwege privacy niet gepresenteerd omdat de aanvoer afkomstig is van < 3 schepen.

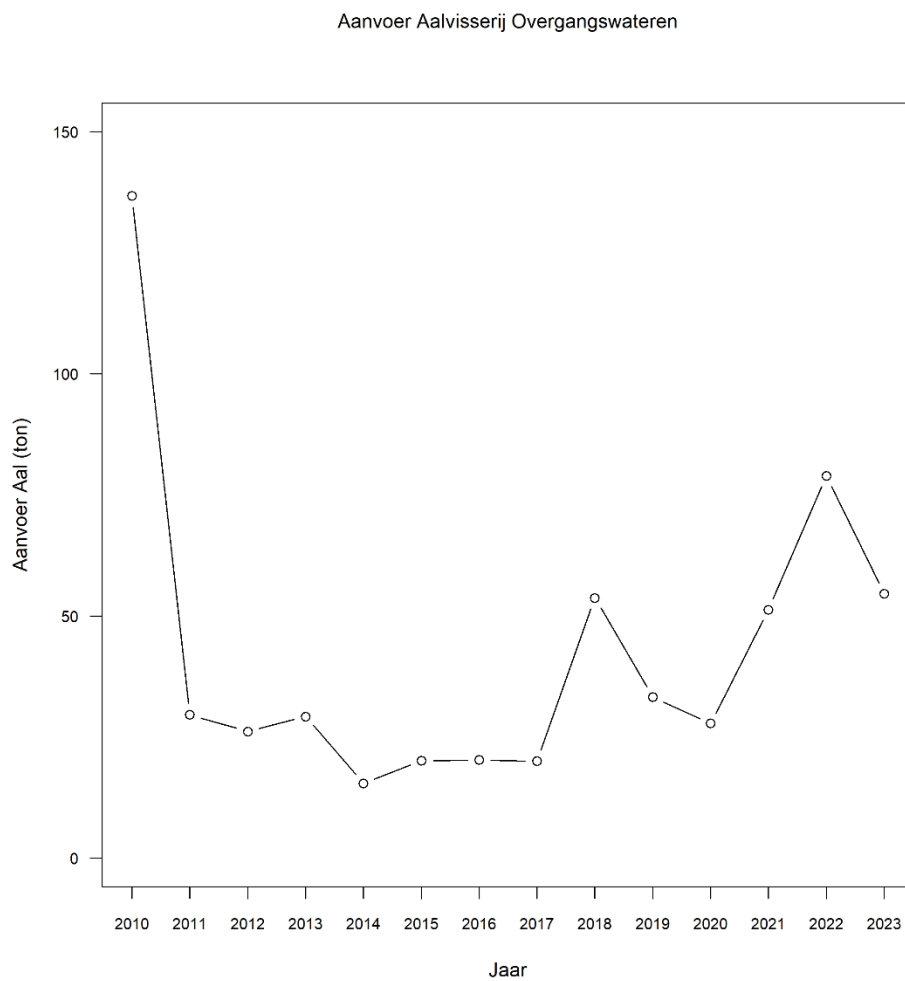

Figuur 5b: Nederlandse aanvoer (in ton) voor de **passieve visserij** per visserijtype voor de periode 2003-2023 afkomstig uit de ICES-kwadranten 31F3, 31F4, 32F3, 32F4 die ruwweg de ZWD dekken. (Gegevens afkomstig uit de mariene visserijdataset opgeslagen in de VISSTAT-database – stippellijn geeft overstap naar andere dataset aan: voor de periode 2003-2017 zijn de gegevens afkomstig uit de logboekgegevens en voor de periode 2018-2023 zijn de gegevens afkomstig uit de aanvoergegevens). * De aanvoer (>0 ton) wordt voor deze jaren vanwege privacy niet gepresenteerd omdat de aanvoer afkomstig is van < 3 schepen.

Inspanning Aalvisserij Overgangswateren

Figuur 6: Aantal weken gevist (links) een aantal tuigen (rechts) voor de aalvisserij in overgangswateren. (Gegevens afkomstig uit de aalvisserijdataset opgeslagen in de VISSTAT-database).

Figuur 7: Nederlandse aanvoer (in ton) van aal voor de periode 2010-2023 afkomstig uit de overgangswateren. (Gegevens afkomstig uit de Aalvisserij dataset opgeslagen in de VISSTAT-database).

Annex 2 – Omschrijving tuigcodes

Omschrijving tuigcodes mariene visserijdataset (Engels)

AG	<i>All gear</i>	NVT	<i>Unknown</i>
DRB	<i>Boat dredges</i>	OFG	<i>Other passive and other gear</i>
FIX	<i>Trap</i>	OTB	<i>Otter bottom trawls</i>
FPN	<i>Stationary uncovered pound nets</i>	OTM	<i>Otter midwater trawls</i>
FPO	<i>Fyke and pots</i>	OTT	<i>Otter twin trawls</i>
FYK	<i>Fyke net</i>	PS	<i>Purse seiner</i>
GN	<i>Gillnets</i>	PTB	<i>Pair bottom trawls</i>
GNC	<i>Gillnets (towed)</i>	PTM	<i>Pair midwater trawls</i>
GND	<i>Gillnets (drifting)</i>	PUL	<i>Pulse</i>
GNS	<i>Gillnets (standing)</i>	QUA	<i>Quadrig</i>
GTN	<i>Combined gill-trammel nets</i>	RG	<i>Recreational fishing gear</i>
GTR	<i>Trammel nets</i>	SSC	<i>Scottish seines</i>
HMD	<i>Mechanical (suction) dredge</i>	SUM	<i>Sumwing</i>
SDN	<i>Danish seines</i>	TBB	<i>Beam trawls</i>
LHM	<i>Handlines and pole-lines (mechanised)</i>	TBS	<i>Beam trawls Shrimps</i>
LHP	<i>Handlines and pole-lines (hand-operated)</i>		
LNB	<i>Boat-operated lift nets</i>		
MIS	<i>Other fishina aear</i>		

Omschrijving tuigcodes aaldataset

ADG	<i>Aaldogger</i>
AHW	<i>Aalhoekwant</i>
ELE	<i>Elektrovisapparaat</i>
HFK	<i>Hokfuiiken / Grote fuiiken</i>
PEU	<i>Peur</i>
PFK	<i>Aalfuiken</i>
PKB	<i>Aalkubben</i>
SFK	<i>Schietfuiiken</i>

Annex 3 – Vangstgebieden

Vangstgebieden aalvisserijdataset

Zeeuwse Eilanden	IJssel Plus
Rijnland	Zeeuws-Vlaanderen
Goeree Overflakkee	Rivierenland
Benedenrivieren en Haringvliet i.o.	IJsselmeer en Markermeer i.o.
Ablasserwaard	Oosterschelde
Amstel Gooi en Vecht	Noorderzijlvest
Hollands Noorderkwartier	Volkerak-Zoommeer
Grevelingenmeer	Nieuwe waterweg
Veerse Meer	Twentekanaal
Fryslan	Voorne en Putten
Noordzeekanaal	Regge en Dinkel
Stichtse Rijnlanden	Velt en Vecht
Westerschelde	IJsselmonde
Maasmond	Brabantse Delta
NederRijn Plus i.o.	Zuiderzeeland
Zandmaas (incl Limburgse kanalen)	Grensmaas
Amsterdam-Rijnkanaal	Groot Salland
Schieland en Krimpenerwaard	Rijn en IJssel
Lauwersmeer	Zeegat en Goeree
Reest en Wieden	Dommel
Waal Plus	Delfland
Waddenzee	Eems
Veluwe Randmeren	Brouwershavense Gat
Aa en Maas (incl Brabantse kanalen)	Veluwe
Hunze en Aa's	Peel en Maasvallei
Zuidelijke Randmeren	Roer en Overmaas
Hoekse Waard	Oosterschelde ten westen van de waterkering

Verantwoording

Projectnummer: 4318100505

Dit onderzoek is uitgevoerd door Wageningen Marine Research en gesubsidieerd door het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, in het kader van het Beleidsondersteunend onderzoekthema 'Duurzame rivieren, meren en intergetijdengebieden' (BO-43-118-000)

Dit rapport is met grote zorgvuldigheid tot stand gekomen. De wetenschappelijke kwaliteit is intern getoetst door een collega-onderzoeker en het verantwoordelijk lid van het managementteam van Wageningen Marine Research

DATUM
25 februari 2025

ONS KENMERK
2505304.HvO.mw

PAGINA
17 van 17

Akkoord: Johan Craeymeersch
Collega-onderzoeker

Handtekening:
Signed by:
5459851CE5984DD...

Datum: 25 februari 2025

Akkoord: Cas Wiebinga
Business Manager Projecten

Handtekening:
Signed by:
D41E9304A710493...

Datum: 25 februari 2025